

Per aspera ad Astra

Pe căi anevoioase spre stele ...

Inspectoratul Școlar Județean Colegiul Național "Gh. Lazăr"
Sibiu Sibiu

Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura
Poporului Român - ASTRA

Societatea de Științe Matematice din România,
Filiala Sibiu

Departamentul de Matematică și Informatică
Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

organizează

**Sesiunea de Comunicări Științifice
cu tema:**

***„Matematica,
componentă esențială a culturii”***

**(1779 - 1823)
PROGRAM**

25 martie 2023, SIBIU

GHEORGHE LAZĂR

Transilvania

Data nașterii acestui părinte al învățământului bucureștean este controversată. Istoricul Ștefan Lupșa conchide că Gheorghe Lazăr s-ar fi născut la 9 ianuarie 1782, bazându-se pe un protocol care menționează nașterea sa la acea dată. După alți autori, data nașterii sale ar fi 5 iunie 1779.

Fiu de țăran liber, Gheorghe Lazăr a fost luat de mic în casa baronului Samuel von Brukenthal. Remarcându-i aptitudinea pentru studiu, baronul l-a trimis să studieze la gimnaziile din Sibiu și Cluj, și apoi la Viena, unde a urmat studii superioare de filozofie, istorie și de științe fizico-matematice. Ulterior a studiat și teologia. Întors în Transilvania, la Sibiu, a fost hirotonit arhidiacon și a obținut un post la Școala teologică ortodoxă. A tradus în limba română o serie de lucrări cu caracter pedagogic și chiar un manual de pedagogie. Din păcate a intrat în conflict cu episcopul Vasile Moga care, fiind un adept al învățământului în limba slavonă, a împiedicat activitatea culturală a lui Lazăr, interzicându-i tipărirea manualelor în limba română. În urma unui proces disciplinar, la sfârșitul anului 1815 guvernatorul Transilvaniei l-a destituit pe Gheorghe Lazăr din funcție, punându-l sub supravegherea autorităților polițienești. Aceasta l-a determinat ca, în 1816, să treacă munții și să se stabilească la București, unde și-a câștigat existența mai întâi ca profesor particular.

Țara Românească

În Țara Românească Gheorghe Lazăr se manifestă ca promotor al ideii de înființare a unei școli românești la cel mai înalt nivel științific posibil pe atunci, într-o vreme în care învățământul se desfășura în limba greacă. Sprijinit de Iordache Golescu și Constantin Bălăceanu, a trebuit să ducă o muncă intensă cu cei care susțineau că limba română este prea săracă pentru a exprima adevărurile științei. La 24 martie 1818, obținând aprobarea pentru înființarea școlii românești, și-a început activitatea într-un local impropriu din centrul capitalei, la Sfântul Sava.

La început, elevii săi erau băieți de mici meseriași, târgoveți și dascăli, pentru că odraslele boierești frecventau în continuare școala grecească. Noua instituție a devenit curând principalul focar de consolidare și difuzare a culturii românești. Din prima generație de elevi au făcut parte, printre alții, Petru Poenaru, Daniel Tomescu, Theodor Pallady, Simion Marcovici și alții.

Școala de la Sfântul Sava

Școala de la Sfântul Sava este cel mai vechi institut educațional din București cu predare în limba română. În trecutul acestei instituții apare figura marcantă a lui Gheorghe Lazăr, răspânditor de cultură într-o epocă în care aceasta era considerată un apanaj al păturilor sociale înstărite. Atunci când cartea era o raritate și, de multe ori, în limbi necunoscute de popor, Gheorghe Lazăr a tradus și a scris cărți în limba română, fapt care a deschis noi orizonturi pentru un mare număr de români. La școala lui Lazăr au venit și copii de prăvăliași, și copiii oamenilor de la marginea orașului, iar el i-a învățat cu dragoste tainele științelor matematice și ale filozofiei, în limba lor maternă. În timpul Revoluției din 1821, Gheorghe Lazăr și elevii săi au trecut de partea lui Tudor Vladimirescu, ajutând la fortificarea taberei de la Cotroceni și învățându-i pe pandurii să mănuiască armele și să se apere. Se pare că Gheorghe Lazăr era pentru Tudor Vladimirescu un om de încredere și de mare necesitate, fapt pentru care *inginerului Gheorghe Lazăr* trebuiau să i se pună la dispoziție o mie de oameni pentru metereze.

De altfel, documentele vorbesc despre activitatea inginerescă a dascălului, concretizată prin unele din lucrările sale rămase nu numai în București: ridicarea topografică a Moșiei Obislavu (Dâmbovița) sau a Moșiei Fântânele (Prahova). Documentațiile acestora s-au păstrat la Arhivele Statului din București.

Ultimii ani

Colaborarea sa cu revoluționarii i-a atras mai târziu persecuția din partea autorităților. Gheorghe Lazăr se întoarce bolnav în satul natal, Avrig, unde se stinge din viață în ziua de 17 septembrie 1823. A fost înmormântat în curtea bisericii ortodoxe din Avrig, în imediata vecinătate a casei natale. La mai bine de un secol mai târziu, în anul 1934, Școala militară de ofițeri de infanterie din Sibiu a reamenajat mormântul său.

Sursa: Wikipedia

- Ora: 10³⁰ - Deschiderea Sesiunii Științifice

“Bicentenarul morții lui Gheorghr Lazăr”

Prof. Univ. dr. Dumitru Acu,
Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu

▼ Prof. Nicolae Suciu, Inspectoratul Școlar
Județean Sibiu

Gheorghe Lazăr- dascălul poporului român

▼ prof.Radu Bujor Alin Pop , Colegiul Național
“Gheorghe Lazăr” din Sibiu

Asupra unei probleme de concurs

▼ Prof. univ. dr. Dumitru Acu, Universitatea
“Lucian Blaga” din Sibiu

*Gheorghe Lazăr-deschizătorul drumului în
cultura matematică românească*